

Kriminalpolitiken börjar i fel ände

På häktet där jag sitter nu är det ännu så länge inte så många celler som är dubbelbelagda, men frustrationen märks bland de intagna genom att det går larm om bråk och stök mycket oftare än tidigare. Vad som är än värre är att folk som blir gripna och anhållna får vänta på att komma upp till häktesavdelningarna väldigt länge. Vissa väntar i arresten upp till en månad och i arrestcellerna har du inget annat än en madrass på golvet och två filtar varav du får använda en som kudde. Det finns ingen tv, har du tur finns det någon bok att låna och om "plitarna" är hyggliga skriver de ut lite korsord eller sudoku. I denna trista miljö ska du tillbringa tjugofyra timmar om dygnet ensam, utan något att fördriva tiden med.

Vid normal beläggning på häktet är du i en arrestcell i tre dagar, sedan blir du antingen häktad eller frisläppt. Tre dagar kan du klara av det, men när det blir upp mot fem till sex dagar börjar du bli riktigt stressad av tristessen. Då kan du tänka dig vad som händer efter två till tre veckor, för att inte tala om när du varit i arrestcellen i en månad.

Att sitta ensam tjugofyra timmar per dag utan något som helst tidsfördriv kan knäcka vem som helst och borde liknas vid psykisk tortyr. Det är inte värdigt i ett land som Sverige. Kriminalvården har sedan flera år tillbaka slagit larm om att deras kapacitet inte räcker till, varken vad gäller utrymmen eller personal. Senast i förra veckan gick Kriminalvården upp i stabsläge för att kunna aktivera olika specialåtgärder för att råda bot på platsbristen. Bland annat diskuterades möjligheten att inhysa frihetsberövade i gymnastiksal. Men vad skulle hända om man satte trettio till fyrtio frihetsberövade i samma utrymme utan någon som helst möjlighet till privatliv? Risken för våld mellan interner, våld riktat mot personal och för att internerna i sin frustration startar

upplopp ökar enormt.

När justitieminister **Gunnar Strömmer** kommenterar platsbristen på häkten och fängelser hasplar han ur sig saker som "jag är säker på att Kriminalvården klarar av sin uppgift" och det gör de, men till vilket pris för enskilda? Gunnar Strömmer borde själv testa att tillbringa ett dygn i en arrestcell.

Redan 2022 höjdes straffskalan för "brott mot knivlagen". Det blev enklare att bli dömd för "grovt brott" och maxstraffet höjdes till 24 månaders fängelse. Ungdomsrabatten för 18 till 21-åringar som blev dömda slopades. Straffen för vapenbrott och grovt vapenbrott har också höjts vilket medfört att de som blir misstänkta för dessa brott automatiskt häktas. Och så vidare.

Inför valet 2022 tävlade nästan alla partier i att försöka bräcka varandras löften om hårdare tag mot kriminella. Detta med alla skjutningar och sprängningar i både Stockholm och ute i övriga landet som bakgrund.

Polisen skulle få större befogenheter genom visitationszoner och hemliga avlyssningar. Vittnen skulle få vara anonyma för att fler skulle våga vittna. Man skulle utreda så kallade "kronvittnen" med USA som föregångsland, vilket betyder att den som själv begått brott skulle slippa straff eller i varje fall få sitt straff kraftigt förkortat i utbyte mot att vittna mot en eller flera misstänkta i en rättegång.

Många fler åtgärder är under utredning och väntas klubbas igenom i riksdagen under denna mandatperiod.

Dessa åtgärder är till för att visa att de fyra styrande partierna är handlingskraftiga och "vänder på varje sten" för att komma åt de kriminella nätverken och på så sätt få stopp på sprängningar, skjutningar och mord som de senaste åren eskalerat i Sverige. Resultatet hittills är, minst sagt, skralt. Sprängningar, skjutningar och mord fortsätter och de som är högst ansvariga för detta fortsätter att leva ett

lyxliv utomlands, långt från Sveriges överfulla häkten och fängelser.

Åtgärderna medför att många fler blir häktade och många fler blir dömda till fängelse och till längre fängelsestraff. Kriminalvården har ett begränsat antal platser. Därför är nu landets häkten och fängelser överbelagda, vilket leder till dubbelbeläggning av små celler. Det i sin tur leder till irritation mellan de intagna och det i sin tur leder till våld mellan de intagna. Även till att intagna blir så frustrerade att de ger sig på "plitarna".

Tidö-partierna har börjat i helt fel ände. De borde ha sett till att Kriminalvården fått ökad kapacitet både vad gäller utrymmen och personal innan de satte igång med nya lagar och lagförslag för "hårdare tag". Ofta tar representanter för de styrande partierna upp Danmark som ett mönsterexempel där de fått bukt med gängkriminaliteten och därmed skjutningar, sprängningar och mord. Men vad de missar är att i Danmark har stora satsningar gjorts på socialtjänsten. Danmark har alltså inte bara satsat på "hårdare tag" utan också på "mjukare åtgärder", vilka visat sig vara mycket mer framgångsrika.

Sverige har sedan länge fått kritik av bland annat Amnesty för sina långa häktningstider. Undrar vad Amnesty kommer att säga i sin nästa rapport när de ser vad de "hårdare tagen" gett för konsekvenser. Det bör bli en svidande kritik.

Gör om, gör rätt.

MÖ